

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри
Куваєва Т.В. _____
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фактчекінг»

Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	7-й семестр, 13. 14 чверті
Мова викладання	українська

Викладач: проф. Супрун Л.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Фактчекінг» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Журналістика» спеціальності 061 Журналістика / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», кафедра маркетингу. Дніпро : НТУ «ДП», 2025. 14 с.

Розробниця :

– Супрун Людмила Вікторівна, професор, доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри маркетингу.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності С7 Журналістика (061 Журналістика) (протокол № 1 від 29 серпня 2025 р).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ.....	7
6.1 Шкали.....	7
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії.....	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Журналістика» спеціальності 061 Журналістика першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПР) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф24 «Фактчекінг» віднесено такі результати навчання:

ПР4	Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
ПР9	Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства

Мета дисципліни «Фактчекінг» – навчити здобувачів освіти критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, відокремлювати факти від маніпуляцій та фейків, і застосовувати інструменти верифікації для створення збалансованого, точного контенту, що є критично важливим в епоху дезінформації та постправди.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
ПР4	ПР04.1-Ф24	Здатність ідентифікувати недостовірну, маніпулятивну та фейкову інформацію в медіатекстах, визначати джерела інформаційних спотворень.
	ПР04.2-Ф24	Уміння застосовувати методи та інструменти фактчекінгу (перевірка першоджерел, аналіз даних, зворотний пошук зображень, верифікація статистики й цитат) для підтвердження або спростування інформаційних повідомлень.
ПР9	ПР09.1-Ф24	Здатність критично аналізувати контекст поширення інформації, розпізнавати логічні помилки, когнітивні упередження та комунікативні маніпуляції, оцінювати вплив інформаційних матеріалів на суспільну думку.
	ПР09.2-Ф24	Уміння аргументовано презентувати результати перевірки фактів у письмовій та усній формах, дотримуючись етичних професійних стандартів.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, отриманих з попередньо вивчених дисциплін, а саме:

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до журналістики	ПР1 Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань ПР3 Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами ПР6 Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків ПР8 Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань
Ф4 Основи медіаграмотності	ПР1 Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань ПР3 Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну

	акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами ПР11 Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою ПР13 Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук ПР18 Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук
--	--

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години					
	денна			заочна		
	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	30	13	17	30	6	24
практичні	60	26	34	60	8	52
лабораторні	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	39	51	90	14	76

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ	30
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	Тема 1. Фактчек як світовий тренд. Практика фактчек в Україні.	4
	1.1. Передумови виникнення фактчекінгу. Поняття фактчеку. Фактчекінгові організації в Україні та світі.	
	1.2. FactCheck-Ukraine. Checkregion-ua. Міжнародний Кодекс фактчекінгу.	
	1.3. Різновиди фактчеку за змістом, формою і направленістю.	
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	2. Структура і стиль фактчеку як жанру журналістики.	4
	2.1. Фактчек: структурні елементи, смислові блоки. Маніпуляція та популізм у контексті фактчек.	
	2.2. Класифікація маніпулятивних заяв. Відокремлення чуток від фактів. Концепція фактчек.	
	2.3. Методологія фактчек. Алгоритм перевірки фактів.	
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	3. Об'єкт дослідження фактчек.	4
	3.1. Публічна заява як головний об'єкт дослідження. Джерела заяв. Принцип пошуку публічних заяв.	
	3.2. Матриця актуалізації досліджуваного факту в заяві. Факт, фейк, фактоїд, діпфейк. Причини поширення маніпулятивних технологій, небезпека їхнього впливу для суспільства.	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	3.3. Мета(завдання) маніпулятивних технологій. Маніпуляції, популізм, брехня. Особливості популізму та популістської риторики.	
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	4. Доказова база фактчек. 4.1. Доказова база. Правила побудови доказової бази. Побудова попередньої схеми доказів як фактора оптимізації роботи над доказами. 4.2. Найпростіші способи доказів. Використання основних методів логіки для побудови доказової бази. Робота зі статистичними даними. Робота із запитамми. 4.3. Структура матеріалу в форматі фактчек: об'єкт розслідування, суть питання, докази та аргументи, вердикт. Особливості концепту фактчек. Звіти як джерело інформації для медіа.	4
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	5. Складні за форматами докази, їх особливості. 5.1. Складні за форматами докази. Особливості доказів юридичних і законодавчих тез. Класифікація помилок при побудові доказової бази. 5.2. Класифікація ускладнень при побудові доказової бази, Оптимізація процесу доказу. Вердикт; види вердиктів; форми пояснення вердикту. 5.3. Формула заголовків. Стилiстика фактчек-матеріалів. Оптимізація процесу доказу. 5.4. Продукти фактчекінга. 5.5. Рейтинги як похідна фактчекінга. Інфографіка.	4
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	6. Базові принципи верифікації. 6.1. Принципи незалежності, повноти, своєчасності, документованості як основа верифікаційного процесу. 6.2. Методи, інструменти та значення верифікації. Базові принципи верифікації зображень. Встановлення автора/першоджерела зображення. Підтвердження місця, дати і приблизного часу, коли зображення було отримано або зафіксовано. 6.3. Підтвердження, що зображення є саме тим, що позначено/запропоновано до розгляду. Отриманий дозвіл від автора/першоджерела на використання зображення. П'ять кроків перевірки зображень. Інструменти перевірки зображень.	6
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	7. Джерела заяв та доказів. Сутність перевірки. 7.1. Концептуальність перевірки джерел заяв та доказів. Класифікація джерел заяв та її аналіз: науковий аспект. Офіційні джерела, медіа, наукові дослідження та експертні думки, очевидці та учасники подій: особливості праці фактчекера. 7.2. Джерела доказів, різновиди, їх значення у процесі верифікації: Документальні докази (законодавчі акти, контракти, фінансові звіти). Статистичні дані (офіційні бази даних, соціологічні дослідження). Фото- та відеоматеріали (аналіз контексту, метаданих, можливих маніпуляцій).	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Фактчекінгові платформи (StopFake, VoxCheck, Snopes тощо). Методи перевірки джерел, фактів та аналіз риторики	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	1. Структура і стиль фактчеку як жанру журналістики.	10
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	2. Доказова база. Найпростіші та складні способи доказів.	10
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	3. Фактчекінг у медіа: як відрізнити правду від маніпуляцій.	10
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	4. Техніка перевірки фактів фактчекінг: що потрібно знати.	8
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	5. Фактчекінг за допомогою ШІ: виклики, загрози, можливості.	8
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	6. Створення інформаційної продукції фактчек.	8
ПР04.1-Ф24 ПР04.2-Ф24 ПР09.1-Ф24 ПР09.2-Ф24	7. Майстерня фактчекера. Презентація власного матеріалу у форматі фактчек.	6
РАЗОМ		90

6 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувачів за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення сумарного результату поточних контролів
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи		виконання ККР під час екзамену за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання за темами практичних занять.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3. Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички,	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	- обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі.	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікацій, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікацій, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	- самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

Студенти мають доступ та можливість користування обладнанням лабораторії медіакомунікацій та кіностудії «Юність» НТУ «Дніпровська політехніка» для створення цільового контенту.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Бутиріна М. Медіафейки: замах на дійсність в епоху постправди. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору : колективна монографія / за заг. ред. В.Д. Демченка. Дніпро : ГРАНІ, 2020. С. 13–25.
2. Гороховський О. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи. Прага. 2018. 144 с.
3. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника. Київ : Академія української преси; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
4. Йордан Г.М., Тарасюк В.Ю., Лаврик О.В. Вплив фактчекінгу на якість інформації в епоху цифрової журналістики. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. №2 Т. 36 (75). Ч. 2. С. 214-222.
5. Кияшко Ю. Фактчекінг як інструмент протидії маніпулятивному впливу електронних ЗМІ. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2019. Вип. 45. С. 28–35.
6. Крайнікова Т.С. Фактчекінг актуальна практика у медіадіяльності та медіаспоживанні // Проблеми журналістської освіти та практики: український та світовий досвід: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : Видавець ФОП Піча Ю.В, 2023. С. 225–230.
7. Медіаграмотність під час війни: теорія, методика, інтерактив: навчальний посібник / Довженко О., Єгорова А., Іванова Т., Міський В., Потапова В., Юричко А. / за загал. ред. О. Волошенюк, В. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 68 с.

8. Миколаєнко, А. (2025). Фактчекінг: міжнародний досвід і перспективи розвитку. Вісник Книжкової палати, 8, 25–29.
9. Посібник з верифікації [електронний документ] / за ред. Крейга Сільвермана; переклад та адаптація Вячеслав Білоусов. URL : http://verificationhandbook.com/downloads/verification.handbook_ua.pdf
10. Посібник для творців контенту для виявлення та протидії російській пропаганді / під кер. А. Масишиної. Київ : Інститут Інноваційного Врядування, 2024. 34 с.
11. Почапська О. (Не)безпека в цифровому світі: навчальний посібник. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2024.
12. Романюк В. С. Фактчекінг та спростування фейкової інформації: виклики та досягнення / Вікторія Романюк // *Ukrainiske media w obliczu wojny : regulacje prawne i doświadczenia - Warszawa : Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej*, 2023. - S. 225-232.
13. Савчук О. Медіаосвіта школярів, батьків, учителів: про безпечну поведінку онлайн. *Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, 20 перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. Львів: Простір-М, 2022. С. 74-78.
14. Смірнов, С. (2023). Медіастандарты та фактчекінг в контексті психологічних бар'єрів, глибинних переконань та традицій. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика, с. 122–135.
15. Тетерук В. Штучний інтелект проти реальності: як викрити підроблені зображення, аудіо та відео. URL : <https://happymonday.ua/yak-vykrytypidrobleni-zobrazhennya-audio-ta-video>
16. Чуранова О. Ефективний фактчекінг за допомогою ІІІ: рекомендації StopFake. Інформаційний портал «Ірта-факс». URL : <https://irtafax.com/efektyvnyj-faktchekinh-zadopomohoiushirekomendatsii-stopfake/>

Допоміжні

1. Драбюк С.С. Штучний інтелект і пропаганда та дезінформація: основні виклики. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Вип. 90. Ч. 5. С. 348-356.
3. Інструменти фактчекінгу: як професійно відрізнити брехню від правди. URL: <https://web.archive.org/web/20210425002841/https://imi.org.ua/articles/instrumentifaktchekingu-yak-profesiyno-vidriznyati-brehnyu-vid-pravdi-i407>
4. Перевірка фактів як буденний журналістський ритуал. *Медіакритика*. URL: <http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analityka/perevirka-faktivyak-budennyizhurnalistskyy-rytual.html>
5. Про фактчекінг у добу Постправди. URL: <https://opinion.biz.ua/2017/11/13/profaktcheking-u-dobu-postpravdi/>
6. Трохимчук К. Імунітет до інфодемії. URL: <https://web.archive.org/web/20210425002855/https://tyzhden.ua/Society/251277>
7. Фактчек. Історія розвитку в Україні. URL: <https://voxukraine.org/longreads/voxcheck/factcheckhistory/index.html>
8. Фактчекінг та перевірка даних. URL: <https://video.detector.media/lessons/faktchekingta-perevirka-danykh-i27>
9. Що таке фактчекінг та як ним користуватися? URL: https://www.youtube.com/watch?v=0DwPI6znz_8

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Академія української преси. URL: <https://www.aup.com.ua/>
2. Детектор Медіа: сайт. URL: <https://detector.media/>
3. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
4. Український інститут медіа та комунікації. URL : <https://www.jta.com.ua/> 21
5. FactCheck.org. URL: <http://factcheck.org>
6. StopFake. URL: <https://www.stopfake.org/uk/golovna/>
7. VoxUkraine. URL: <https://voxukraine.org/uk/about-us/>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фактчекінг»

**для бакалаврів освітньо-професійної програми «Журналістика»
зі спеціальності 061 Журналістика**

Розробниця:

Супрун Людмила Вікторівна

У редакції авторки

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19